

Nationaal Programma Onderwijs

Samenvatting

de Bibliotheek
op school

Beste bibliotheekdirecteur,

De Leescoalitie¹ heeft begin maart 2020 aangedrongen om het Leesoffensief een prominente plek te geven in het [Nationaal Programma Onderwijs](#) dat recent door de ministers van OCW is aangekondigd om de achterstanden in het onderwijs vanwege Corona een halt toe te roepen. Met dit Programma wordt het onderwijs meerjarig ondersteund om de gevolgen van de coronacrisis te ondervangen. In totaal wordt 8,5 miljard euro geïnvesteerd.

Bibliotheeken kunnen met bewezen effectieve programma's als BoekStart en de Bibliotheek *op school* een goede bijdrage leveren aan het inhalen van vertragingen bij de taal- en leesontwikkeling. Bijgaand vindt u een brief om naar schooldirecties te sturen en een argumentenkaart om het gesprek aan te gaan. De urgentie is groot: scholen moeten voor de zomervakantie een plan indienen. Hieronder leest u een samenvatting van de Kamerbrief en de bijlage daarbij.

Nationaal Programma Onderwijs steunprogramma voor herstel en perspectief

Het Nationaal Programma Onderwijs is gericht op herstel én ontwikkeling van het onderwijs, op het inhalen én compenseren van vertraging, en op het ondersteunen van iedereen in het onderwijs die het moeilijk heeft. De middelen moeten zo veel mogelijk direct ten goede komen aan het onderwijs in de klas. De meeste financiële middelen gaan dan ook naar de scholen. Essentieel is dat dit aanbod aansluit op wat leerlingen nodig hebben en dat de regie en de verantwoordelijkheid bij de school ligt. Gemeenten ontvangen extra middelen om *aanvullende* maatregelen te treffen die scholen niet of minder goed zelf kunnen treffen, bijvoorbeeld met meer inzet van kinderopvang en jeugdzorg. Scholen starten in het schooljaar 2021/2022 met de uitvoering van hun eigen schoolprogramma. Zij worden daarbij ondersteund door de landelijke overheid en door de gemeente.

Scholen hebben hierbij de regie en leveren maatwerk, gemeenten zijn verantwoordelijk voor aanvullende ondersteuning

Op basis van een analyse over de opgelopen vertragingen stelt elke school, in samenwerking met het schoolbestuur, voor de zomervakantie een School Programma op. Dit is een meerjarenplan, passend bij de lokale situatie en gebruik makend van effectieve interventies uit de 'menukaart'. De schoolteams en leraren hebben hier een belangrijke stem in. Na instemming door de medezeggenschapsraad stelt het schoolbestuur het plan vast, en informeert het de gemeente hierover.

¹ - De Leescoalitie bestaat uit: Stichting Lezen (voorzitter), de VOB, de KB, Stichting CPNB, Stichting Lezen en Schrijven, Het Letterenfonds en Het Literatuurmuseum. Zie ook www.leescoalitie.nl.

De schoolbesturen ontvangen het geld van de Rijksoverheid en verantwoorden zich over de middelen. De school maakt de analyse van de vertragingen, maakt een voorstel voor het meerjarenplan en ontvangt hiervoor de benodigde middelen van het schoolbestuur. Schoolbesturen informeren de gemeente over de plannen van scholen. Gemeenten maken een analyse van deze bevindingen en kunnen een rol vervullen in het compleet maken van het stedelijk beeld en patronen. Op basis daarvan kunnen gemeenten bepalen welke aanvullende onderwijsprogramma's, begeleiding of kennisdeling zij ter ondersteuning aan scholen bieden, met name voor scholen met extra uitdagingen.

Rol voor bibliotheken

In zowel de kamerbrief als in de tekst van het Programma zelf worden bibliotheken genoemd:

“Gemeenten krijgen extra geld om in samenwerking met scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids)zorg, *bibliotheken* en andere partijen activiteiten aan te bieden om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend te stimuleren”.

“Er is ook iets nodig naast het reguliere onderwijsprogramma. Te denken valt aan speciale (inhaal- en ondersteunings-) programma's in de vorm van verlengde schooldagen, zomer- en weekendscholen en gratis huiswerkbegeleiding. Daarbij kunnen ook externe partijen worden ingeschakeld, zoals (studenten van) lerarenopleidingen of mbo pedagogisch werk of van andere mbo-, hbo- en wo-studies, gemeenten, *bibliotheken*, culturele instellingen, jeugdzorg, kinderopvang, maatschappelijke organisaties en (al dan niet commerciële) aanbieders van bijscholingsprogramma's”.

Vakantie/weekendlessen

Leerlingen die dat nodig hebben moeten door hun school ook in de gelegenheid gesteld worden om in de vakanties extra onderwijs te volgen of meer begeleiding te krijgen. Het volgen van lessen in weekenden en in vakanties is facultatief voor leerlingen, maar leerlingen die hier baat bij hebben zullen hiertoe door hun school wel extra worden gestimuleerd. Dergelijke lessen kunnen worden verzorgd door leraren van de eigen school of door derden, onder verantwoordelijkheid van de school.

Landelijk: Menukaart met interventies

In overleg met de sector en met inbreng van wetenschappelijke expertise wordt in het voorjaar gestart met het in kaart brengen van bewezen effectieve interventies om op schoolniveau, groepsniveau en leerlingniveau vertragingen aan te pakken. Dit leidt tot een 'menukaart' of catalogus met interventies en handreikingen om die in te zetten waaruit scholen kunnen kiezen.

Stichting Lezen is, mede namens de Leescoalitie, in gesprek met het ministerie om de bewezen effectieve programma's BoekStart en de Bibliotheek *op school* op deze landelijke menukaart te krijgen. Uiteraard kunnen kinderopvang, onderwijs, gemeente en Bibliotheek de aanpak vervolgens afstemmen op de lokale situatie.

Sluit aan bij de maatschappelijke opgave Geletterde samenleving uit het Bibliotheekconvenant

In maart zal de [netwerkagenda](#) bij het [Bibliotheekconvenant](#) gepubliceerd worden. Een van de maatschappelijke opgaven die centraal staat is de Geletterde samenleving. De Geletterde samenleving sluit aan bij het door de ministers van OCW gestarte Leesoffensief gericht op leesontwikkeling van kinderen en jongeren, begeleid door ouders en professionals. De rol van de bibliotheek is een substantiële bijdrage te leveren aan dit Leesoffensief. Op landelijk, provinciaal en vooral lokaal niveau zorgt de bibliotheek voor borging van leesbevordering in het eigen beleid en draagt de bibliotheek het Leesoffensief actief uit bij de samenwerkingspartners. Leesplezier is het vertrekpunt om de leescultuur en het 'diep lezen' thuis en op school te stimuleren en zo preventief bij te dragen aan een geletterde samenleving. Het Nationaal Programma Onderwijs sluit goed aan bij het leesoffensief en de doelstellingen uit de netwerkagenda.

Deze samenvatting wordt u aangeboden door de Bibliotheek *op school*.

Voor meer informatie, zie www.debibliotheekopschool.nl of mail naar info@bibliotheekopschool.nl.